

DZIEJE

NAJNOWSZE

PL ISSN 0419-8824

INDEKS 355682

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA
W PUŁTUSKU

**KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU**

3-2000

<http://rcin.org>

**POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII**

WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA W PUŁTUSKU

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik XXXII

2000

3

WARSZAWA 2000

<http://rcin.org.pl>

Dzieje Najnowsze
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszczyka,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Stanisław Ciesielski, Krzysztof Dunin-Łąsowicz,
Eugeniusz Duraczyński, Edmund Dmitrów, Andrzej Koryn, Dariusz Jarosz,
Marian Leczyk, Stanisława Lewandowska, Piotr Łossowski, Wojciech
Materski, Krzysztof Michałek, Jan Molenda, Halina Parafianowicz, Kazi-
mierz Przybysz, Tomasz Schramm, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz,
Włodzimierz Suleja, Rafał Stobiecki, Michał Śliwa, Roman Wapiński,
Wojciech Wrzeński, Michał J. Zacharias, Jan Zamojski, Zygmunt
Zieliński, Elżbieta Znamierowska-Rakk, Janusz Żarnowski

REDAKCJA

Czesław Madajczyk (redaktor), Dariusz Jarosz, Andrzej Koryn,
Marian Leczyk, Stanisława Lewandowska, Krzysztof Michałek, Halina Parafianowicz,
Krzysztof Dunin-Łąsowicz, Michał J. Zacharias

SEKRETARZE REDAKCJI

Tadeusz Wolsza
Małgorzata Gmurczyk-Wrońska

TLUMACZ

Grażyna Waluga

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 831-02-61

ISSN 0419-8824

© IH PAN, Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusku, Wydawnictwo DiG, 2000

Wydawnictwo DiG

Krakowskie Przedmieście 62, 00-322 Warszawa
tel./fax 828-00-96 (7 linii)
e-mail biuro@dig.com.pl; <http://www.dig.com.pl>

Nakład 750 egz.
Druk Biutex Sp. z o.o., Warszawa

<http://rcin.org.pl>

Spis treści

Wstęp	3
-------------	---

ARTYKUŁY

Witold Nawrocki, <i>W Polsce o Szwajku i szwejkizmie</i>	5
Halina Parafianowicz, <i>Mit amerykański i amerykanizacja Czechosłowacji po I wojnie światowej</i>	19
Marek K. Kamiński, <i>Problem wycofania wojsk czeskich z części Śląska Cieszyńskiego między Wisłą a Olzą (luty 1919 r.)</i>	35
Jaroslav Valenta, <i>Masaryk i sprawy polskie</i>	61
Andrzej Essen, <i>Edvard Beneš z perspektywy Warszawy w latach 20. i 30.</i>	79
Jindřich Dejmek, <i>Edvard Beneš a Polska międzywojenna</i>	89
Jan Němeček, <i>Edvard Beneš i Władysław Sikorski: spojrzenie ze strony czeskiej</i>	119
Tadeusz Kisielewski, <i>Polski punkt widzenia w stosunkach polsko–czeskosłowackich w okresie II wojny światowej</i>	135
Agnieszka Cieślak, <i>Problematyka czeska w polskiej prasie konspiracyjnej</i>	159
Edmund Nowak, <i>Powstańcy słowaccy w obozach jenieckich Wehrmachtu 1944–1945 (na przykładzie stalagów w Lamsdorf, Sagan i Görlitz)</i>	171
Andrzej Kobus, <i>„Rebelia” pilzneńska 1953 r.</i>	181
Małgorzata Gmurczyk–Wrońska, <i>„Praska wiosna” w „Dziennikach” Stefana Kisielewskiego i „Kulturze” paryskiej</i>	191

AUTOREFERATY

Piotr M. Majewski, <i>Edvard Beneš wobec problemu mniejszości niemieckiej w Czechosłowacji</i>	201
Robert Kwapis, <i>Programy reform w Czechosłowacji w dobie „Praskiej wiosny” 1968–1969</i>	207

ARTYKUŁY RECENZyjne I RECENZJE

<i>The Life of Edvard Beneš, 1884–1948. Czechoslovakia in Peace and War</i> — Hanna Marczevska–Zagdańska	215
M. Kirszenko, <i>Česki zemli w miżnarodnych widnosyniach centralnoji Jewropy 1918–1920 roku. Politykodyptomatična istorja z dobi stanowlennja Čechosłowackojski respubliki</i> — Piotr Madajczyk	222

* * *

J. Molenda, <i>Chłopi, naród, niepodległość. Kształtowanie się postaw narodowych i obywatelskich chłopów w Galicji i Królestwie Polskim w przededniu odrodzenia Polski</i> — Krzysztof Dunin–Wąsowicz; Tadeusz Kisielewski	226
--	-----

- P. Waingartner, „Naprawa” 1926–1939. Z dziejów obozu pomajowego
— Arkadiusz Adamczyk 233

ŻYCIE NAUKOWE

- Procesy transformacyjne w Polsce i Czechosłowacji w latach 1944(1945)–1948
— Paweł Piotrowski 239

Wśród naszych Autorów:

- Dr Arkadiusz Adamczyk — adiunkt w Instytucie Historii WSP w Kielcach, Wydział Zamiejscowy w Piotrkowie Trybunalskim
- Dr Agnieszka Cieślik — adiunkt, pracownik Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie
- De Jindřich Dejmek — adiunkt w Instytucie Historycznym Czeskiej Akademii Nauk w Pradze
- Prof. dr hab. Krzysztof Dunin-Wąsowicz — w Instytucie Historii PAN w Warszawie
- Dr Andrzej Essen — adiunkt w Instytucie Historii Akademii im. KEN w Krakowie
- Dr Małgorzata Gmurczyk-Wrońska — adiunkt w Instytucie Historii PAN w Warszawie
- Dr hab. Marek K. Kamiński — docent w Instytucie Historii PAN w Warszawie
- Prof. dr hab. Tadeusz Kisielewski — w Instytucie Nauk Politycznych Akademii im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- Mgr Andrzej Kobus — doktorant w Instytucie Historii Uniwersytetu Łódzkiego
- Dr Robert Kwapis — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Łódzkiego
- Dr hab. Piotr Madajczyk — docent w Instytucie Studiów Politycznych PAN w Warszawie
- Dr Piotr M. Majewski — adiunkt w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego
- Dr Hanna Marczevska-Zagdańska — adiunkt w Instytucie Historii PAN w Warszawie
- Prof. dr hab. Witold Nawrocki — w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach, Wydział Zamiejscowy w Piotrkowie Trybunalskim
- Dr Jan Němeček — adiunkt w Instytucie Historycznym Czeskiej Akademii Nauk w Pradze
- Dr Edmund Nowak — adiunkt w Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych Łambinowice-Opole
- Dr hab. Halina Parafianowicz — prof. nadzw. w Instytucie Historii Uniwersytetu w Białymstoku
- Prof. dr hab. Jaroslav Valenta — w Instytucie Historycznym Czeskiej Akademii Nauk w Pradze

WYKAZ TREŚCI

1. Wstęp	1
2. Wykaz skrótów	2
3. Wykaz literatury	3
4. Wykaz tabel	4
5. Wykaz rysunków	5
6. Wykaz zdjęć	6
7. Wykaz wykresów	7
8. Wykaz diagramów	8
9. Wykaz map	9
10. Wykaz fotografii	10
11. Wykaz filmów	11
12. Wykaz nagrań	12
13. Wykaz publikacji	13
14. Wykaz referatów	14
15. Wykaz sprawozdań	15
16. Wykaz raportów	16
17. Wykaz protokołów	17
18. Wykaz wniosków	18
19. Wykaz opinii	19
20. Wykaz zaleceń	20
21. Wykaz uwag	21
22. Wykaz załączników	22
23. Wykaz załączników do załączników	23
24. Wykaz załączników do załączników do załączników	24
25. Wykaz załączników do załączników do załączników do załączników	25
26. Wykaz załączników do załączników do załączników do załączników do załączników	26
27. Wykaz załączników do załączników do załączników do załączników do załączników do załączników	27
28. Wykaz załączników do załączników do załączników do załączników do załączników do załączników do załączników	28
29. Wykaz załączników do załączników do załączników do załączników do załączników do załączników do załączników do załączników	29
30. Wykaz załączników do załączników do załączników do załączników do załączników do załączników do załączników do załączników do załączników	30

Informacja dla autorów „Dziejów Najnowszych”

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie.

1. Wszystkie teksty należy składać na dyskietkach w formacie PC lub MAC oraz w dwu egzemplarzach, przepisanych według obowiązujących norm: na stronie po 30 wierszy po około 60 znaków, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko Autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (np. t. 1–2) cyframi arabskimi i dalej: miejsce i rok wydania, liczbę stron, na ostatnim miejscu nazwę wydawcy. Imię i nazwisko Autora recenzji — na końcu tekstu z prawej strony oraz dokładny adres.

4. Teksty do działu „Życie naukowe” zawierają tytuł (na osi); podpis Autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis Autora jak w recenzji.

6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. — wiek lub r. — rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych przyjmujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itp., m.in., rkps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską, wówczas gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7., dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem ich znaczenia, w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy, roczniki, zeszyty, numery i części periodyków i innych publikacji podajemy cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane Autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułów streszczeń o objętości jednej strony maszynopisu.

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są co kwartał. Cena prenumeraty krajowej wynosi:
na IV kw. 2000 r. — 15 zł.

I kw. 2001 r. — 15 zł

II kw. 2001 r. — 15 zł,

III kw. 2001 r. — 15 zł,

Cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę jest o 100% wyższa od krajowej.

Wpłaty na prenumeratę krajową przyjmują: jednostki kolportażowe „RUCH” S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Dostawa egzemplarza następuje w uzgodniony sposób.

Wpłaty od osób lub instytucji zamieszkałych lub mieszczących się w miejscowości, w których nie ma jednostek kolportażowych „RUCH” należy wnosić do „RUCH” SA O.K.D.P. 00-958 Warszawa, ul. Towarowa 28, konto PBK SA XIII O/W-wa 11101053-16551-2700-1-67. „RUCH” SA zapewnia dostawę pod wskazany adres pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty.

Wpłaty na prenumeratę zagraniczną przyjmuje: „RUCH” S.A. O. K. D. P., 00-958 Warszawa, konto PBK SA XIII O/W-wa 11101053-16551-2700-1-67. Dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której koszt w pełni pokrywa zleceniodawca.

Terminy przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagraniczną:

do 5 XII — na I kw. roku następnego

do 5 III — na II kw. roku bieżącego

do 5 VI — na III kw. roku bieżącego

do 5 IX — na IV kw. roku bieżącego

Bieżące numery można również kupić lub zamówić (przesyłka za zaliczeniem pocztowym) we **Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN**, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa oraz u wydawcy, wpłacając równowartość ceny 1 egzemplarza na konto:

Wydawnictwo DiG

00-322 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 62

Bank Pekao S.A. — Grupa Pekao S.A. 12401138-36002939-2700-421112-001-0000

Po dokonaniu wpłaty egzemplarze zostaną wysłane pod wskazany przez zamawiającego adres.

Na terenie kraju wpłat można dokonywać także w oddziałach terenowych firmy KOLPORTER S.A., właściwych dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora.

Szczegółowe informacje — bezpłatna infolinia

0 800 137 082

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly through the Foreign Trade Enterprise.

ARS POLONA

00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland

Our bankers:

BANK HANDLOWY SA 201061-710-13100

